

Klimat- och
näringslivsdepartementet
Naturmiljöenheten
103 33 Stockholm
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till:
kn.nm@regeringskansliet.se

Remissvar över betänkandet SOU 2022:49 Ändrade regler för vattenskoter (KN2023/01574)

Sjöfartsverket har ansvar för tillgänglighet, framkomlighet och säkerhet i svenska farleder och farvatten. I Sjöfartsverkets uppdrag ingår att bevaka sjöfartens transportleder och hamnterminaler inklusive dess anslutningar till landbaserad infrastruktur.

Bakgrund

Klimat- och näringslivsdepartementet skickat *Betänkandet av Vattenskoterutredningen (Ändrade regler för vattenskoter (SOU 2022:49))* på remiss och begärt att Sjöfartsverket ska yttra sig över detta.

Yttrande

Sjöfartsverket instämmer i huvudsak med utredarens förslag. Sjöfartsverkets tidigare lämnade synpunkter på utredningsdirektivet har beaktats av utredaren.

Sjöfartsverket tillstyrker Vattenskoterutredningens åtgärdsförslag i sin helhet kring hur användningen av vattenskotrar bör regleras med syfte att denna användning inte medför oacceptabla störningar eller olägenheter för människors hälsa eller miljön.

Sjöfartsverket är särskilt positivt till att *förordningen (1993:1053) om användning av vattenskotrar* upphävs i sin helhet och att möjligheten till begränsning av användning av vattenskotrar istället möjliggörs med stöd av *sjötrafikförordningen (1986:300)*. De föreslagna ändringarna i 2 kap. 2 § sjötrafikförordningen är särskilt positiva då dessa syftar till att ge länsstyrelsen mandat att meddela sjötrafikföreskrifter om begränsning och förbud av vattenskoteranvändning i utpekade områden, istället för att den nuvarande möjligheten där länsstyrelsen har mandat att meddela föreskrifter om att tillåta vattenskoteranvändning i utpekade områden. På detta sätt bedöms det lättare att styra bort vattenskoteranvändningen i områden där de har störst omgivningspåverkan.

I sammanhanget är också positivt att Sjöfartsverket fortsatt är remissinstans i sådana ärenden. En mindre invändning gällande handläggningen av dessa ärenden är huruvida fler remissinstanser bör inkluderas. Det är rimligt att anta att länsstyrelserna

Datum
2023-05-15

Vår beteckning
23-01268

har nödvändig kompetens att bedöma lokala naturhänsyn och miljöaspekter, men frågan om berörd/berörda kommun/kommuner bör ges möjlighet att yttra sig i länsstyrelsens ärenden att meddela nya sjötrafikföreskrifter.

För att begränsa oönskad påverkan från vattenskoteranvändning är det också mycket positivt att utredaren genom 2 kap. 11 § sjötrafikförordningen föreslår ett generellt förbud mot vattenskoteranvändning i områden som har skyddats med stöd av 7 kap. miljöbalken (1998:808). Flexibiliteten av ändå tillåta vattenskoteranvändning i vissa skyddade områden genom naturreservatsföreskrifter är en förnuftig kompromiss och ger en möjlighet till flexibilitet.

Att utöver sjörättsliga brott även inkludera brott mot miljöbalken i *lagen (2021:626) om förarbevis för vattenskoter* som ska leda till att förarbevis återkallas är i detta sammanhang också positivt. Distinktionen mellan *brott mot områdesskydd* (om brott begåtts genom att olovligen uppehålla sig i området med vattenskoter) och brotten *förseelse mot områdesskydd* respektive *artskyddsbrott* (om brott begåtts vid framförande av vattenskoter) är rimlig. Att i sjötrafikförordningen inkludera straffbestämmelserna i 29 kap. miljöbalken i kommer sannolikt ha goda konsekvenser ur miljösynpunkt.

Särskilt positivt är tillägget i 2 kap. 11 § 2 st. sjötrafikförordningen som medger ett antal mycket relevanta undantag från förbudet mot att använda vattenskoter i skyddade områden. Att undanta statliga myndigheters verksamhet säkerställer verksamheten för flera myndigheter, däribland Sjöfartsverket. Sjöfartsverkets verksamhetsområden inom exempelvis farledshållning och sjöräddning bör genom undantaget därmed vara säkrade.

I sammanhanget är det också värt att betona att det femte undantaget, dvs. att förbud mot vattenskoteranvändning i skyddade områden inte gäller i allmänna farleder. I den mån som en allmän farled korsar ett naturreservat är alltså det generella förbudet mot vattenskoteranvändning inte tillämpligt. På så vis bedömer Sjöfartsverket att sjötrafikens framkomlighetsanspråk därigenom är tillgodosett.

Ur sjöräddningssynpunkt föreligger dock en farhåga, nämligen att det inte skulle vara tillåtet att i sjöräddningssyfte använda vattenskoter i ett område i vilket länsstyrelsen meddelat begränsning av vattenskoteranvändning. Dock finns det sedan tidigare ett undantag i 2 kap. 7 § sjötrafikförordningen, som medger att föreskrifter som meddelats med stöd av bland annat 2 § inte gäller när ett fartyg används

1. vid brådskande uttryckning för räddningstjänst eller sjuktransport enligt 7 kap. 6 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30),
2. i brådskande tjänsteutövning av
 - a) Försvarsmakten,
 - b) polismän, tulltjänstemän eller kustbevakningstjänstemän,
 - c) personal vid Sjöfartsverket, och
 - d) läkare, sjuksköterska, barnmorska, veterinär, eller
3. i andra jämförliga trängande fall.

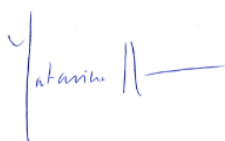
Datum
2023-05-15Vår beteckning
23-01268

På så vis bör det vara säkerställt att eventuell sjöräddning får ske med vattenskoter även i begränsade områden, utan risk för straffansvar. Dock är det viktigt att *vattenskoter* ingår definitionen av *fartyg* i sjötrafikförordningens portalparagraf. Även om detta potentiella scenario skulle kunna betraktas som ett extremfall vill Sjöfartsverket ändå särskilt betona att begreppen vattenskoter och fartyg överensstämmer i sjötrafikförordningen. På så vis bör det säkerställas att vattenskoter får användas även i av länsstyrelsen begränsade områden, både vad gäller sjöräddning såväl som statliga myndigheters verksamhet, utan risk för straffansvar.

Utredningens förslag har för Sjöfartsverkets del även konsekvenser av en ökad mängd ärenden. Detta gäller åtminstone i ett initialt skede då länsstyrelsen, med stöd av sjötrafikförordningen, behöver meddela nya sjötrafikföreskrifter för vattenområden i vilka vattenskoteranvändning ska begränsas. Sjöfartsverket ser givetvis positivt att myndigheten fortsatt är samrådsmyndighet vid framtagandet av föreskrifterna. Det går dock inte att på förhand bedöma i vilken omfattning som ärendemängden kommer att öka, varför det finns en risk för ökade kostnader för Sjöfartsverket ifråga om resurser för ärendehandläggning. Sjöfartsverket har tidigare uppgett att varje handläggare lägger i genomsnitt fyra timmar per remiss av sjötrafikföreskrifter. Frågorna som uppkommer i samband med remisshanteringen bedöms vara dock likartade, varför ärendemängden därmed eventuellt kan hanteras inom befintlig ram och personalresurser. I sammanhanget bör det återigen betonas att Sjöfartsverket enbart granskar remisserna utifrån säkerhet och framkomlighet för sjötrafik. Eventuell miljöhänsyn åligger andra instanser.

Sjöfartsverket kan även påverkas av övriga åtgärdsförslag. Detta gäller särskilt i form av under eventuella samråd relaterade till de uppgifter som tillkommer andra myndigheter. Specifikt avser det att regeringen (eller bemyndigad myndighet) ska ges möjlighet att meddela föreskrifter om avgifter för handläggning avseende ärenden som rör användning av vattenskoter eller annan liknande vattenfarkost. I framtagandet av dessa föreskrifter är Sjöfartsverket en presumtiv remissinstans. Samma resonemang gäller förslaget om att Havs- och vattenmyndigheten ska vägleda om hur sjötrafikförordningen kan tillämpas för att inte oacceptabla störningar ska uppkomma till följd av vattenskoteranvändning. Sjöfartsverket är dock av uppfattningen att även dessa eventuellt tillkommande uppgifter kan hanteras inom befintlig ram.

I handläggningen av detta ärende, som avgjorts av Generaldirektör Katarina Norén har Infrastrukturdirektör Joel Smith, Ekonomidirektör Magnus Stephansson, Enhetschef för Miljö- och hållbarhetsenheten Sabina Hoppe, Miljöspecialist Jill Island vid Miljö- och hållbarhetsenheten, Verksjurist Ulf Holmgren vid Rättsavdelningen, Enhetschef för Enheten Maritim samverkan och utveckling Johan Wahlström samt Infrastrukturstrategen Henning Grauers deltagit, den senare föredragande.

Katarina Norén